

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE
Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA
ŻYDOWSKI INSTYTUT HISTORYCZNY W POLSCE W OKRESIE:
1 STYCZNIA – 31 GRUDNIA 2023.**

Warszawa, 28.03.2024 r

Niniejsze sprawozdanie dotyczy działalności Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce w 2023-roku.

Sprawozdanie obejmuje wszystkie sfery działalności Stowarzyszenia, w tym w szczególności współpracę z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Żydowskim Instytutem Historycznym im. E. Ringelbluma oraz Program Grantowy Stowarzyszenia.

W sprawozdaniu zaprezentowano opisy najważniejszych prac merytorycznych prowadzonych przez Stowarzyszenie.

Dane finansowe dotyczące działalności Stowarzyszenia zostały przedstawione w sprawozdaniu finansowym.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Zarząd

Zarząd jest statutowym organem zarządczym Stowarzyszenia. Do jego głównych zadań należy kierowanie pracami Stowarzyszenia, w tym w szczególności zarządzanie w sprawach majątkowych Stowarzyszenia oraz reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz. Członkowie Zarządu wybierani są przez Walne Zgromadzenia i działają społecznie.

Do dnia 18 maja 2023 r. Zarząd Stowarzyszenia działał w składzie wybranym przez Walne Zgromadzenia w dniu 19 maja 2019 r. uchwałą nr 7/2019, z zastrzeżeniem, że w dniu 17 lutego 2021 r. zmarł Jan Jagielski. W związku z czym w dniu 31 marca 2021 r. na podstawie §29 ust 3 Statutu Stowarzyszenia obowiązującego do dnia 20 czerwca 2021 r. Zarząd Stowarzyszenia uchwałą nr 13/2021 powołał Dariusza Stołę na funkcję Członka Zarządu. W związku z czym do dnia zakończenia w 2023 r. Zarząd działał w następującym składzie:

1. Piotr Wiślicki — Przewodniczący Zarządu;
2. Marian Turski — Wiceprzewodniczący Zarządu;
3. Marek Nowakowski — Skarbnik;
4. Joanna Fikus — Sekretarz Zarządu;
5. Kamila Dąbrowska — Członkini Zarządu;
6. Zuzanna Hertzberg — Członkini Zarządu;
7. Dariusz Stola — Członek Zarządu;
8. Maciej Kozłowski — Członek Zarządu;
9. Alicja Mroczkowska — Członkini Zarządu;
10. Agnieszka Milbrandt — Członkini Zarządu;
11. Jolanta Żyndul — Członkini Zarządu.

W dniu 21 maja 2023 r. Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia przyjęło uchwałą nr 3/2023 absolutorium dla Zarządu kadencji 2019 – 2023 oraz uchwałą nr 8/2023 wybrało nowy 11-osobowy skład Zarządu, który na swym pierwszym posiedzeniu w dniu 21 maja 2023 r. wybrał ze swojego grona Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, Sekretarza oraz Skarbnika:

1. Piotr Wiślicki — Przewodniczący Zarządu;
2. Joanna Fikus — Wiceprzewodnicząca Zarządu;
3. Marek Nowakowski — Skarbnik;
4. Jan Ordyński — Sekretarz Zarządu;
5. Kamila Dąbrowska — Członkini Zarządu;
6. Zuzanna Hertzberg — Członkini Zarządu;
7. Maciej Kozłowski — Członek Zarządu;
8. Agnieszka Markiewicz — Członkini Zarządu;
9. Dariusz Stola — Członek Zarządu;
10. Marian Turski - Członek Zarządu
11. Kristoff Zorde — Członek Zarządu.

Komisja Rewizyjna

Do najważniejszych działań Komisji należy nadzór nad pracami Zarządu Stowarzyszenia, dbanie o przejrzystość finansową, gospodarność i możliwie najlepsze wykorzystanie środków Stowarzyszenia. Komisja Rewizyjna zobowiązana jest do przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli całokształtu działalności Stowarzyszenia, działalności finansowej i gospodarczej pod względem celowości, rzetelności i gospodarności.

Do dnia 18 maja 2023 r. Komisja Rewizyjna działa w składzie wybranym przez Walne Zgromadzenie w dniu 19 maja 2019 r. uchwałą nr 8/2019. Skład Komisji Rewizyjnej od tego w latach 2019 – 2023 uległ następującym zmianom:

- 1) W dniu 21 października 2019 r. zrezygnował Piotr Rytko Zandberg z funkcji Wiceprzewodniczącego oraz członka Komisji Rewizyjnej;
- 2) W dniu 15 grudnia 2020 r. Sławomir Różański złożył rezygnację z funkcji Przewodniczącego oraz Członka Komisji Rewizyjnej.

W dniu 5 stycznia 2021 r. Komisja Rewizyjna na podstawie § 33 pkt 3 statutu z dnia 19 czerwca 2011 r. podjęła uchwałę nr 10/ 2019-2023 dokooptowała tym samym Zbigniewa Sztranc jako członka Zarządu. Na tym samym posiedzeniu wybrała Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Sekretarza Komisji Rewizyjnej. Tym samym Komisja Rewizyjna od dnia 5 stycznia 2021 r. działała w składzie:

- 1) Maciej Antosik – Przewodniczący;
- 2) Krzysztof Czajka Kalinowski – Wiceprzewodniczący;
- 3) Justyna Kobos – Sekretarz;
- 4) Zbigniew Sztranc – Członek Komisji Rewizyjnej.

W dniu 21 maja 2023 r. Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia uchwałą nr 9/2023 wybrało nowy 5-cioosobowy skład Komisji Rewizyjnej, który na swym pierwszym posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2023 r. wybrał ze swojego grona Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, Sekretarza:

- 1) Zbigniew Sztranc – Przewodniczący;
- 2) Justyna Kobos – Wiceprzewodnicząca;
- 3) Robert Supel – Sekretarz;
- 4) Maciej Antosik – Członek;
- 5) Piotr Kowalik – Członek.

Sąd koleżeński

Sąd Koleżeński jest powołany do rozstrzygania sporów wynikłych w sferze działalności Stowarzyszenia między jego członkami. Walne Zgromadzenie w dniu 21 maja 2023 r. uchwałą nr 10/2023 powołał Sąd Koleżeński w 5-cioosobowym składzie, który na swym pierwszym posiedzeniu wybrał ze swojego grona Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Sekretarza:

- 1) Stanisław Krajewski – Przewodniczący;
- 2) Małgorzata Wołyńska – Zastępczyni Przewodniczącego;
- 3) Jarosław Szczepański – Sekretarz;
- 4) Jacek Kozłowski – Członek;
- 5) Andrzej Krawczyk – Członek.

W 2023 r. nie wpłynął do Sądu żaden wniosek o rozstrzygnięcie sporu w sferze działalności Stowarzyszenia.

Walne Zgromadzenie Członków

Walne Zgromadzenie jest najwyższą władzą Stowarzyszenia zrzeszającą wszystkich członków, których na dzień 31 grudnia 2023 r. było 256.

Walne Zgromadzenie zbiera się co najmniej raz do roku na zwyczajnym posiedzeniu sprawozdawczym oraz na cztery lata na posiedzeniu sprawozdawczo-wyborczym lub w każdym czasie na posiedzeniu nadzwyczajnym. Posiedzenie zostało zwołane przez Zarząd uchwałą nr 20/2023 z dnia 8 marca 2023 r. W pierwszym terminie, który ustalono, na godz. 10:00 w dn. 21 maja 2023 r. W pierwszym terminie na sali obecnych było 31 członków lub ich pełnomocników, w tym 31 osób uprawnionych do głosowania. Z powodu braku quorum zarządzono wznowienie obrad w drugim terminie tj. o godz. 10:15 tego samego dnia. Ostatecznie wzięło w nim udział 75 członków Stowarzyszenia, z których 72 uprawnionych do głosowania. W czasie Zebrania zostało przyjęte sprawozdanie merytoryczne i finansowe Stowarzyszenia za rok 2022, udzielono absolutorium Zarządowi Stowarzyszenia, a także wybrano członków ciał statutowych Stowarzyszenia...

Komisja Grantowa

Komisja Grantowa imienia Jana Jagielskiego (nadanego uchwałą zarządu w sierpniu 2021 roku nr 39/2021) jest organem powołanym przez Zarząd uchwałą nr 68/2012. Do jej głównych zadań należy coroczne ogłaszanie konkursów na dofinansowanie działań związanych z zachowaniem i utrwalaniem pamięci o historii i kulturze polskich Żydów oraz ich wkładzie w światową cywilizację. Członkowie powoływani są przez Zarząd Stowarzyszenia na 4-letnie kadencje. W skład Komisji wchodzi przedstawiciele świata nauki i kultury. Do ich zadań należy merytoryczna ocena projektów, które ubiegają się o dofinansowanie. Ponadto Komisja wspiera beneficjentów w realizacji projektów, kontroluje wykorzystanie grantów oraz opiniuje dla Zarządu Stowarzyszenia wnioski o patronaty.

Zgodnie § 2 pkt. 3 Regulaminu Komisji Grantowej Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce z dnia 12 marca 2018 roku przyjętego przez Zarząd Uchwałą nr 27/2018 W dniu 11 czerwca 2019 r. Zarząd Stowarzyszenia uchwałą nr 56/2019 powołał na lata 2019 – 2023 nowy następujący skład Komisji Grantowej następujący skład Komisji Grantowej :

- 1) Joanna Fikus;
- 2) Kamila Dąbrowska;
- 3) Grzegorz Kołacz;
- 4) Artur Markowski.

Nowo wybrana Komisja Grantowa na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 2019 r. wybrała ze swego grona Joannę Fikus na funkcję Przewodniczącej Komisji.

W związku z rezygnacją z członkostwa w Stowarzyszeniu Artura Markowskiego, Zarząd w dniu 9 maja 2022 r. uchwałą 20/2022 na jego miejsce powołał Monikę Adamczyk – Garbowską

W dniu 9 maja 2023 r. Zarząd Stowarzyszenia uchwałami nr 21/2022 i nr 22/2022 na wniosek Komisji Grantowej przyjął nowy Regulamin Komisji Grantowej i Regulamin Programu Grantowego.

W dniu 18 maja 2023 r. zakończyła się kadencja Komisji Grantowej.

W dniu 13 czerwca 2023 r. Zarząd Stowarzyszenia powołał nowy skład Komisji Grantowej której kadencja trwać będzie do dnia 20 maja 2027 r.:

- 1) Joanna Fikus - Przewodnicząca;
- 2) Monika Adamczyk-Garbowska;
- 3) Kamila Dąbrowska - członkini;
- 4) Grzegorz Kołacz - członek;

Komitet Finansowy

Komitet Finansowy ds. Głównego Kapitału Żelaznego Stowarzyszenia jest ciałem doradczym Zarządu funkcjonującym na podstawie §30 pkt. 2-7. Do jego głównych zadań należy wsparcie Zarządu w zarządzaniu Kapitałem Żelaznym Stowarzyszenia, w tym w opracowanie struktury (strategii) lokowania określonego kapitału żelaznego, podlegającej akceptacji uchwałą Walnego Zgromadzenia, oraz do przygotowania planu działania w zakresie inwestycji określonego kapitału żelaznego, realizującego przyjętą przez Walne Zgromadzenie strukturę (strategię) lokowania określonego kapitału żelaznego. Zgodnie z §30 pkt 4 Statutu Stowarzyszenie został powołany uchwałą Zarządu nr 44/2021 z dnia 19 października 2021 r. w składzie:

- 1) Robert Koński;
- 2) Andrzej Malec;
- 3) Andrzej Rojek;
- 4) Przemysław Schmidt.

Jednocześnie zgodnie z §30 pkt. 5 Statutu Stowarzyszenie Zarząd wyznaczył Marka Nowakowskiego – Skarbnika Stowarzyszenia jako obserwatora do Komitetu ds. Głównego Kapitału Żelaznego Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce.

Na swym pierwszym posiedzeniu w dniu 18 listopada 2021 Komitet wybrał Przemysława Schmidta na funkcję Przewodniczącego.

Wraz z końcem kadencji Zarządu, kadencja Komitetu Finansowego ds. Głównego Kapitału Żelaznego uległa również zakończeniu. Nowowybrany Zarząd w dniu 21 maja 2023 r. powołał na swym posiedzeniu w dn. 25 czerwca 2023 r. Komitet Finansowy w składzie:

- 1) Robert Koński;
- 2) Andrzej Malec;
- 3) Andrzej Rojek;
- 4) Przemysław Schmidt

Jednocześnie zgodnie z par. 30 pkt. 5 Statutu Stowarzyszenie Zarząd wyznaczył Marka Nowakowskiego - Skarbnika Stowarzyszenia jako obserwatora z ramienia Zarządu do Komitetu ds. Głównego Kapitału Żelaznego Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce jako obserwatora do Komitetu ds. Głównego Kapitału Żelaznego Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce.

II. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA STOWARZYSZENIA

Działalność statutowa Stowarzyszenia związana jest z trzema głównymi obszarami:

1. Wsparcie działalności programowej Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, przede wszystkim poprzez realizację wspólnych projektów;
2. Wsparcie działalności programowej Żydowskiego Instytutu Historycznego im. E. Ringlebluma, przede wszystkim poprzez realizację wspólnych projektów;
3. Wsparcie projektów innych organizacji lub realizowanych z innymi organizacjami, między innymi poprzez udzielanie dofinansowania projektów przez granty przyznawane w ramach Programu Grantowego Stowarzyszenia.

W 2023 r. Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce nie prowadziło odpłatnej działalności statutowej. Poniżej znajdują się opisy projektów, w które zaangażowane było Stowarzyszenie.

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Muzeum od początku swojego istnienia jest doceniane na arenie międzynarodowej, otrzymuje liczne nagrody za działalność programową na rzecz upowszechniania historii polskich Żydów i realizowanie projektów służących budowaniu otwartego i tolerancyjnego społeczeństwa. Podstawę jego działań stanowi wystawa stała, którą przygotował międzynarodowy zespół naukowców, projektantów i dydaktyków działających pod auspicjami Stowarzyszenia. Rok 2023 przebiegł pod znakiem obchodów 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim. W Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu, 27 stycznia, Muzeum POLIN

zainauguowało obchody całorocznym programem „Nie bądź obojętny”, którego tytuł przypomina pamiętne słowa Mariana Turckiego wypowiedziane trzy lata wcześniej podczas obchodów wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau. Na program złożyły się m.in. specjalne działania artystyczne, podcasty, warsztaty i spotkania, a jego centralnym punktem była wystawa „Wokół nas morze ognia. Losy żydowskich cywilów podczas powstania w getcie warszawskim”. W 2023 r. Stowarzyszenie wsparło następujące projekty:

I. Wystawa stała i zbiory

Stanowisko głównego kuratora wystawy stałej Muzeum POLIN

We wszystkie projekty muzealne związane z rozwojem wystawy stałej zaangażowana jest prof. Barbara Kirshenblatt-Gimblett, główna kuratorka wystawy stałej, stanowisko imienia Ronalda S. Laudera. Prof. Kirshenblatt-Gimblett wspiera ponadto wszystkie kluczowe programy muzealne, takie jak wystawy czasowe, GEOP lub TISZ Festiwal oraz działania fundraisingowe na rzecz Muzeum POLIN.

Program „Zaopiekuj się kolekcją!” i zakup obiektu do muzealnej kolekcji

Kolekcja Muzeum POLIN liczy ponad 17 500 przedmiotów związanych z tysiącletnią historią polskich Żydów: dzieł sztuki, fotografii, dokumentów i przedmiotów codziennego użytku oraz kultu religijnego. Program „Zaopiekuj się kolekcją!” umożliwi objęcie patronatem we własnym lub czyimś imieniu jednego z kilkunastu obiektów z tych bogatych zbiorów. Między innymi dzięki wsparciu darczyńców tego programu w 2023 roku Muzeum zakupiło do swoich zbiorów nowy obiekt – srebrną kasetę na zwój Estery z XIX wieku.

Opracowanie, digitalizacja i udostępnienie zbiorów dziedzictwa żydowskiego

Muzeum POLIN opracuje i zdigitalizuje 1150 obiektów muzealnych i archiwalnych, będących świadectwami kultury i historii polskich Żydów, znajdujących się w zbiorach Muzeum POLIN, Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce oraz siedmiu muzeów partnerskich. Zbiory zostaną udostępnione na portalu prezentującym zbiory dziedzictwa żydowskiego z instytucji partnerskich z całej Polski. Przygotowywany przez Muzeum POLIN portal będzie największym dostępnym online źródłem informacji o tych zbiorach w Polsce.

II. Wystawy czasowe

Wokół nas morze ognia. Losy żydowskich cywilów podczas powstania w getcie warszawskim

To pierwsza wystawa opowiadająca o powstaniu w getcie warszawskim z perspektywy cywilów. Autorka koncepcji wystawy prof. Barbara Engelking i kuratorka Zuzanna Schnepf-Kończak oparły ją na dziennikach i pamiętnikach pisanych w trakcie lub po zakończeniu powstania. Podczas powstania bohaterowie wystawy zeszli do bunkrów i kryjówek, sprzeciwili się Niemcom i narzuconemu przez nich systemowi mordowania bezbronnych w obozach zagłady. Zamiast stawić się do transportu, ukrywali się. Ich cichy opór był tak samo ważny, jak ten z bronią w ręku.

Album *To, czego inni nie mogą zobaczyć. Fotograficzne świadectwo z obu stron muru getta warszawskiego 1943*

W trakcie przygotowywania wystawy odkryte zostały unikatowe, niepublikowane nigdy wcześniej klisze z fotografiami z powstania w getcie warszawskim. Zdjęcia zebrano w dwóch albumach połączonych w jeden boks pod tytułem *To, czego inni nie mogą zobaczyć. Fotograficzne świadectwo*

z obu stron muru getta warszawskiego 1943. Album Zbigniewa Leszka Grzywaczewskiego obejmuje zdjęcia ze środka objętego powstaniem getta, gdzie fotograf pracował jako strażak. Album Rudolfa Dameca zawiera zdjęcia wykonane podczas powstania wzdłuż muru getta po stronie zewnętrznej.

Marian Berland *Dni długie jak wieki*

Wspólnie z Ośrodkiem Karta Muzeum wydało książkę *Dni długie jak wieki – świadectwo Mariana Berlanda z ukrycia od powstania w getcie warszawskim do wybuchu powstania warszawskiego*, będące jednym z najważniejszych pisanych po polsku świadectw Zagłady. Marian Berland był jednym z bohaterów wystawy „Wokół nas morze ognia”.

***Kwestia charakteru. Bojowniczkę z getta warszawskiego* pod redakcją Moniki Sznajderman i Sylwii Chutnik**

Nakładem Wydawnictwa Czarne we współpracy z Muzeum w kwietniu 2023 roku ukazała się książka *Kwestia charakteru. Bojowniczkę z getta warszawskiego* pod redakcją Moniki Sznajderman i Sylwii Chutnik, przybliżająca losy Żydówek, które brały udział w oporze przeciwko okupantowi.

(po)ŻYDOWSKIE... Sztetl Opatów oczami Majera Kirszenblata 17.05.2024–16.12.2024

W kolejnej wystawie czasowej „(po)ŻYDOWSKIE” Muzeum odsłoni ślady po żydowskich mieszkańcach Opatowa, którzy przed wojną stanowili 60 procent całej społeczności. Przewodnikiem po miasteczku będzie malarz Majer Kirszenblat. Wspominając sztetl swojej młodości, niezwykle barwnie przywraca pamięć o ludziach, wydarzeniach, codziennym życiu i zwyczajach. W obrazach pełnych kolorów, wyobraźni i humoru zobaczymy świat, którego już nie ma, i poznamy dzięki nim wspólną, zapomnianą historię. Kuratorkami wystawy są dr Justyna Koszarska-Szulc i dr Natalia Romik we współpracy z prof. Barbarą Kirshenblatt-Gimblett.

Publikacja polskiej edycji książki Majera Kirszenblata *They called me Mayer July: Painted Memories of a Jewish Childhood in Poland Before the Holocaust*

Wystawie „(po)ŻYDOWSKIE” towarzyszyć będzie pierwsze polskie wydanie wspomnień Majera Kirszenblata. Opublikowana w 2007 roku w języku angielskim książka to wyjątkowy zapis – za pomocą zarówno obrazów, jak i słów – codziennego życia społeczności żydowskiej w Opatowie przed II wojną światową. Wokół publikacji planowany jest program edukacyjny, na który złożą się m.in. warsztaty na portalu IWitness prowadzonym przez USC Shoah Foundation, a także specjalne kursy dla nauczycieli.

III. Wydarzenia kulturalne

Scena Muzyczna POLIN

Muzeum od początku swojego funkcjonowania prowadzi autorski projekt Scena Muzyczna, sięgający do dziedzictwa muzyki żydowskiej i żydowskich kompozytorów. W lutym 2023 roku po raz kolejny odbył się POLIN Music Festiwal, podczas którego miały miejsce polskie prawykonania znakomitych utworów i premiery wyjątkowych płyt. Pierwszy dzień festiwalu otworzyła Orkiestra Sinfonia Varsovia pod batutą urodzonej na Krymie Marharyty Hryniewećkiej (Margaryta Grynivetska). Drugi dzień był wieczorem premier płytowych, a na scenie wystąpiły dwa zespoły: Kwartet Śląski oraz trio Bastarda. Ostatniego dnia festiwalu można zaś było posłuchać muzyki wybitnego polsko-żydowsko-

amerykańskiego kompozytora Karola Rathausa przedstawionego przez pianistkę i kameralistkę Aleksandrę Hałat oraz powołany przez nią Karol Rathaus Ensemble, a wieczorem – Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie pod batutą Michała Klauzy.

W kwietniu, z okazji 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim, Muzeum zrealizowało cykl koncertów „Łączy nas pamięć” w trzech miastach – Warszawie, Tel Awiwie i Bonn.

W Warszawie Orkiestra Sinfonia Varsovia pod batutą Anny Duczmal-Mróż dokonała m.in. prawykonania koncertu fortepianowego *Dla Josimy* Hani Rani inspirowanego muzyką nastoletniej kompozytorki z warszawskiego getta Josimy Feldschuh. W Tel Awiwie, w siedzibie Filharmonii Izraelskiej im. Bronisława Hubermana, odbył się uroczysty koncert symfoniczny. Orkiestrę Filharmonii Izraelskiej poprowadził polski dyrygent Łukasz Borowicz, a w wydarzeniu uczestniczyło prawie 2500 osób. Z kolei Beethoven Orchester Bonn zrealizowała we współpracy z Muzeum POLIN koncert edukacyjny dla młodzieży, poświęcony historii warszawskiego getta oraz losów kompozytorów polsko-żydowskich podczas II wojny światowej.

Nagroda POLIN

Od 2015 roku Muzeum POLIN we współpracy ze Stowarzyszeniem przyznaje Nagrodę POLIN osobom, organizacjom lub instytucjom działającym na rzecz ochrony pamięci o historii polskich Żydów. Laureatem dziewiątej edycji konkursu został Mariusz Sokołowski zaangażowany w przywracanie pamięci o Żydach Wasilkowa i Białegostoku. Wyróżnienie odebrali Ewa Paul działająca w Betchatowie i Sulmierzycach oraz Stowarzyszenie Saga Grybów, a nagrodę specjalną przyznaną przez dyrektora Muzeum POLIN Zygmunta Stępińskiego otrzymał Andrzej Folwarczny i zespół Forum Dialogu.

IV. Projekty edukacyjne

Program edukacyjny Muzeum POLIN dla uczniów i uczennic z Lubelszczyzny

Celem drugiej edycji programu skierowanego do uczniów i uczennic ze wszystkich poziomów nauczania była popularyzacja w szkołach z Lubelszczyzny wiedzy o historii i kulturze polskich Żydów ze szczególnym uwzględnieniem lokalnego kontekstu. Poprzez poznawanie wielokulturowej przeszłości regionu Muzeum starało się także obudzić w młodzieży zainteresowanie różnorodnością świata, zaangażować ją w proces zdobywania wiedzy i zachęcić do zadawania pytań oraz samodzielnego, krytycznego myślenia. Uczniowie rozmawiali zarówno o historii polskich Żydów, jak i o wyzwaniach współczesności.

Specjalnie przygotowana oferta edukacyjna, na którą składały się spotkania online, warsztaty z wykorzystaniem zestawu edukacyjnego „Muzeum w pudełku”, cykl warsztatów „Poznajmy się. Śladami lubelskich Żydów” oraz udział w akcji społeczno-edukacyjnej Żonkile, cieszyła się dużą popularnością – we wszystkich działaniach wzięło udział kilkaset osób. Projekt był realizowany we współpracy ze specjalistami z Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”.

Modernizacja sal edukacyjnych Centrum Edukacyjnego Muzeum POLIN

Bogata i różnorodna działalność edukacyjna Muzeum, której celem jest nie tylko upowszechnienie wiedzy o historii i kulturze polskich Żydów, ale także kształtowanie postaw szacunku i zrozumienia dla różnorodności, dociera obecnie do tysięcy uczniów i setek nauczycieli, edukatorów i aktywistów.

Duża frekwencja oraz rosnące wymagania młodych ludzi sprawnie korzystających z najnowszych technologii sprawiły, że przestrzeń Centrum, otwarta w 2014 roku, wymagała pilnej i kompleksowej modernizacji. W celu dostosowania jej do najnowszych standardów przeprowadzono prace remontowe, wymianę sprzętu multimedialnego AV i IT oraz dokonano doposażenia sal edukacyjnych.

V. Działalność naukowa, edukacyjna i popularyzacja wiedzy

Global Education Outreach Program (GEOP)

Działalność naukowa Muzeum jest organizowana w ramach programu Global Education Outreach Program (GEOP). W 2023 roku we współpracy z Instytutem Judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego Muzeum zakończyło ósmy cykl seminarium doktorskiego, razem z Jewish Women Archive zrealizowało cieszący się bardzo dużą popularnością kurs online „Kobiety i opór w getcie warszawskim”, a wraz z partnerami polskimi i międzynarodowymi zorganizowało trzy konferencje naukowe:

- Konferencja „O badaniach nad chorobą głodową w getcie warszawskim”. Getto warszawskie, w którym z głodu i chorób zmarło blisko sto tysięcy ludzi, stało się rodzajem unikatowego laboratorium medycznego. W 1942 roku grupa lekarzy przeprowadziła tam nowatorskie badania nad chorobą głodową. Dokonania zespołu upamiętniła sesja naukowa organizowana w marcu 2023 roku przez Muzeum POLIN. Wykład otwarty wygłosił online Martín Caparros, autor głośnego reportażu *Głód*.
- Konferencja „Żydzi europejscy w obliczu nieuchronności Zagłady” upamiętniająca 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim, zorganizowana w partnerstwie z Centrum Badań nad Zagładą Żydów IFiS PAN, Instytutem Historii i Kultury Żydów im. Szymona Dubnowa w Lipsku oraz Muzeum Pamięci Holokaustu w Waszyngtonie (USHMM). Celem konferencji było rozpoznanie i opisanie doświadczenia życia Żydów w obliczu bliskiego i nieuchronnego zagrożenia Zagładą. Jak rozprzestrzeniały się informacje o masowych mordach? Jak Żydzi adaptowali się do warunków ekstremalnych? Jak wyglądało ich życie dzień po dniu w tych warunkach? Jakie były ich przeżycia i emocje oraz świadomość dalszego losu?
- Konferencja „Europa Środkowo-Wschodnia na Rozdrożach: Transnarodowe żydowskie sieci i tożsamości” zorganizowana wspólnie z YIVO Institute for Jewish Research, Uniwersytetem Columbia, Uniwersytetem w Buenos Aires, Instytutem Badań nad Polskimi Żydami i Relacjami Polsko-Żydowskimi na Uniwersytecie Telawiwskim, Instytutem Historii i Kultury Żydów im. Szymona Dubnowa w Lipsku, Instytutem Judaistyki i Sławistyki Uniwersytetu Poczdamskiego, Katedrą Judaistyki im. Tadeusza Taubego Uniwersytetu Wrocławskiego i Wydziałem Historii Uniwersytetu Warszawskiego. Konferencja miała na celu prezentację najnowszych badań nad historią Żydów podejmujących szeroko pojętą tematykę transnarodowości, interseksjonalności i transgranicznej wymiany od czasów nowożytnych do współczesności.

Kompleksowy program badania i przeciwdziałania antysemityzmowi w Polsce

W ramach „Kompleksowego programu badania i przeciwdziałania antysemityzmowi w Polsce” w 2023 roku powstał raport podsumowujący przeprowadzony na zlecenie Muzeum w 2022 projekt

badawczy, którego celem było stworzenie mapy najważniejszych kodów kulturowych kształtujących obrazy Żydów we współczesnej kulturze polskiej, a także analiza związanych z nimi zagrożeń. Raport powstał w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej.

Wiedzę wyniesioną z badań Muzeum POLIN wykorzystuje w programie edukacyjnym skierowanym do parlamentarzystów i polityków samorządowych, policji i innych służb porządku publicznego, przedstawicieli środowisk prawniczych oraz mediów i edukatorów.

Światowa kampania „Łączy nas pamięć”

W 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim Muzeum POLIN w partnerstwie z Miastem Stołecznym Warszawa i World Jewish Congress rozesała 150 tysięcy papierowych żonkile do żydowskich społeczności na całym świecie w ramach akcji społeczno-edukacyjnej Żonkile.

Promocja Muzeum POLIN w Stanach Zjednoczonych

W marcu i kwietniu 2023 roku Zachary Mazur, główny specjalista ds. współpracy z diasporą Muzeum POLIN, przeprowadził serię wykładów i spotkań wokół Muzeum POLIN i akcji Żonkile w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Wzięło w nich udział prawie 700 osób.

Żydowski Instytut Historyczny im. E. Ringelbluma

Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma jest jedną z najważniejszych na świecie placówek naukowo-badawczych zajmujących się dziejami Żydów od wieków zamieszkujących Polskę i Europę Środkowo-Wschodnią. Od lat wypełnia misję polegającą na gromadzeniu, dokumentacji i upowszechnianiu wiedzy o historii i dziedzictwie tysiącletniej obecności Żydów na ziemiach polskich, ze szczególnym naciskiem na wydarzenia związane z Holocaustem i jego konsekwencjami. Jednym z najważniejszych zadań Instytutu jest dbanie o spuściznę żydowską przechowywaną w jego archiwum — przede wszystkim wszechstronna opieka nad zbiorami Stowarzyszenia, w tym nad Podziemnym Archiwum Getta Warszawy, zwanym Archiwum Ringelbluma. Instytut to również największy w Polsce zespół naukowy zajmujący się żydowskim dziedzictwem i językiem jidysz. Członkowie poszczególnych pracowni badają i opracowują zbiory zgromadzone w archiwum i bibliotece, są także autorami publikacji poświęconych żydowskiej historii i kulturze. Instytut angażuje się w projekty kulturalne, organizuje seminaria i spotkania edukacyjne, prowadzi wydawnictwo, tworzy ekspozycje tematyczne (artystyczne, fotograficzne, historyczne i związane ze świętami żydowskimi), a także wystawy plenerowe. W 2017 r. Instytut i Stowarzyszenie powołały Program Oneg Szabat, którego misją jest upowszechnienie wiedzy o Archiwum Ringelbluma na świecie. Sercem programu jest stała wystawa *Czego nie mogliśmy wykrzyczeć światu* poświęcona Archiwum Ringelbluma i grupie Oneg Szabat.

I. Tłumaczenie pełnej edycji Archiwum Ringelbluma na język angielski

Angielska edycja Archiwum Ringelbluma w tym roku wzbogaciła się o dwa kolejne tomy. Tom ósmy, *Diaries from the Warsaw Ghetto* (Dzienniki z getta warszawskiego) pod redakcją Eleonory Bergman, Katarzyny Person, Michała Trębacza i Zofii Trębacz, to zbiór tekstów i zapisków różnych autorów (wśród nich jest m.in. dziennik Abrahama Lewina, a także relacje Dawida Grabera i Nachuma

Grzywacza dotyczące ukrycia materiałów z Archiwum Ringelbluma) składających się na wyjątkową relację z życia w getcie i kronikę Zagłady. W tomie dziewiątym, *Letters on the Shoah* (Listy o Zagładzie) pod redakcją Eleonory Bergman i Marii Ferenc, znalazły się pożegnalne listy Żydów z gett w polskich miastach i miasteczkach, które ukazują Zagładę z perspektywy zwykłych ludzi, zupełnie bezbronnych w obliczu tego, czego przyszło im doświadczyć.

II. Udostępnianie zbiorów

„Wichtiger als unser Leben Das Untergrundarchiv des Warschauer Ghettos” (Ważniejsze niż życie. Podziemne Archiwum Getta Warszawskiego) 29.06.2023–07.01.2024

Rok 2023 upłynął dla Instytutu pod znakiem wielu współprac międzynarodowych. Jedną z najważniejszych było otwarcie wystawy „Wichtiger als unser Leben Das Untergrundarchiv des Warschauer Ghettos” (Ważniejsze niż życie. Podziemne Archiwum Getta Warszawskiego) w NS-Dokumentationszentrum w Monachium, której współkuratorem był Piotr Rypson z Działu Sztuki Instytutu. Na wystawie prezentowane były dokumenty z Archiwum Ringelbluma, po raz pierwszy na taką skalę poza granicami Polski. Wystawa zapraszała, by spojrzeć na getto od wewnątrz, z żydowskiej perspektywy. W jej centrum znalazło się Archiwum – dokumenty i zdjęcia mogły mówić same za siebie, ukazując różnorodny obraz życia, cierpienia i śmierci w getcie.

Digitalizacja

W 2023 roku Instytut zdigitalizował ponad sześć tysięcy obiektów: pamiątki historyczne, archiwalia, zbiory biblioteczne i fotografie. Jedną z najważniejszych platform, na których udostępniane są zbiory, jest platforma Delet – w tym roku jej zasoby uzupełniono o kolejne zdigitalizowane materiały.

Archiwizacja

Przeprowadzonych zostało prawie 700 kwerend archiwalnych w odpowiedzi na zapytania najróżniejszych organizacji, instytucji i osób prywatnych, a zbiory Archiwum zostały udostępnione stacjonarnie ponad 500 osobom – m.in. studentom, pracownikom naukowym, dziennikarzom czy filmowcom.

III. Dział Genealogii

Dział Genealogii Żydowskiego Instytutu Historycznego od ponad 30 lat pomaga bezpłatnie w odkrywaniu historii rodzinnych i żydowskich korzeni. W 2023 roku pracownicy Działu kontynuowali poszukiwania rozpoczęte we wcześniejszych latach, a prawie 1800 osób skontaktowało się z nimi po raz pierwszy, by rozpocząć zgłębianie swoich historii.

3. Wsparcie projektów innych organizacji lub realizowanych z innymi organizacjami

Stowarzyszenie Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II wojnie światowej jest organizacją żydowską skupiającą najstarsze pokolenie Żydów – tych, którzy ocalili z Zagłady. Stowarzyszenie ŻIH od wielu lat

wspiera finansowo bieżące funkcjonowanie tej organizacji. W 2021 roku podpisaliśmy umowę, na mocy Stowarzyszenie zostało partnerem wręczania Medalu „Powstanie w Getcie Warszawskim” – honorowego odznaczenia dla osób zasłużonych dla dialogu polsko-żydowskiego oraz zaangażowanych w upamiętnianie historii i kultury Żydów polskich. Uroczyste wręczenie medali odbyło się 15 maja 2023 roku. Jednocześnie Zarząd Stowarzyszenia corocznie wspiera finansowo działania statutowe Stowarzyszenia Żydów Kombatantów.

W kwietniu 2024 r. Stowarzyszenie wsparło organizację wydarzenia „Wielka przywraca pamięć” w ramach którego Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita zrealizowała wirtualny spektakl plenerowy według koncepcji Gabi von Seltmann. Jest to symboliczna odbudowa Wielkiej Synagogi w Warszawie przy ul. Tłomackie polegająca na projekcji budynku synagogi na fasadzie tzw. Błękitnego Wieżowca, który dziś stoi na jej miejscu.

4. Komisja Grantowa Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce

W 2023 roku Komisja Grantowa odbyła 4 posiedzenia, na których rozpatrzyła 149 wniosków grantowych w ramach dwóch konkursów grantowych. Pierwszy konkurs został ogłoszony w dniu: 6 lutego 2023 roku, natomiast drugi w dniu 7 sierpnia 2023 roku. Łączna wartość projektów zgłoszonych do Komisji Grantowej 1.166.390,50 zł, a wnioskowana kwota wsparcia wynosiła 384.860,00 zł. Komisja Grantowa przyznała dofinansowanie 44 projektom w łącznej kwocie 309.940,00 zł.

W ramach trybu interwencyjnego wpłynęły trzy wnioski, każdy na kwotę dofinansowania 10.000 zł. Zgodnie z regulaminem trybu interwencyjnego żaden ze złożonych wniosków nie spełniał wymogów merytorycznych.

W 2023 roku Komisja zatwierdziła 6 sprawozdań z realizacji grantów z 2021 roku. Od 2022 roku został wprowadzony system „Witkac”, który ma na celu ułatwienie obsługi składanych wniosków i zawieranych umów. Generator wniosków wspiera pracę Komisji Grantowej oraz pracowników biura i jest ciągle rozbudowywany i modernizowany w zależności od potrzeb wynikających z pracy bieżącej.

Komisja Grantowa wydawała także opinie dla Zarządu m.in. na temat złożonych do Stowarzyszenia wniosków o wsparcie i objęcie patronatem.

Program Grantowy Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce

1. Granty przyznane przez Komisję Grantową w 2023 roku

L.p.	KONKURS	TYTUŁ PROJEKTU I NAZWA WNIOSKODAWCY	KWOTA WNIOSKOWA	ILOŚĆ PRYZNANYCH PUNKTÓW	KWOTA PRYZNANA
1	wiosna 2023	ZBLIŻENIA - XI FESTIWAL KULTURY ŻYDOWSKIEJ Fundacja Kultury Zbliżenia	8 000,00	91	8 000,00
2	wiosna 2023	"Mimo wszystko - Szalom", Fundacja EDM	8 000,00	90,25	8 000,00

3	wiosna 2023	Sefer Falenic - konsultacje językowe i merytoryczne tłumaczenia z jidysz na język polski Europejski Instytut Kultury	4 500,00	86,33	4 500,00
4	wiosna 2023	Żydowskie dziedzictwo Przysuchy - Cmentarz etap III Jewish Przysucha	8 000,00	85,75	8 000,00
5	wiosna 2023	Uporządkowanie terenu cmentarza żydowskiego w Mińsku Mazowiecki, Towarzystwo Przyjaciół Mińska Mazowieckiego	8 000,00	85,5	8 000,00
6	wiosna 2023	Wycieczka w przeszłość - stała wystawa zamieszczona na ogrodzeniu cmentarza żydowskiego w Warcie Stowarzyszenie im. Ireneusza Ślipka na rzecz dialogu polsko-żydowskiego w Warcie	5 400,00	84,5	5 400,00
7	wiosna 2023	Przywracamy pamięć o dawnej społeczności żydowskiej w Płońsku - warsztaty edukacyjne w płońskim "Domu pamięci" Miejskie Centrum Kultury w Płońsku	7 500,00	84	7 500,00
8	wiosna 2023	Publikacja Sefer Zikaron Wołomin - Księgi Pamięci Żydów Wołomińskich FUNDACJA ZIKARON	8 000,00	83,25	8 000,00
9	wiosna 2023	Apt miasto którego nie ma Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Opatowskiej	8 000,00	82,75	8 000,00
10	wiosna 2023	SZTETL FALENICA - Festiwal Kultury Żydowskiej Linii Otwockiej - 1. edycja Fundacja Ner Tamid - Wieczne Światło	8 000,00	81,5	8 000,00
11	wiosna 2023	Domówka u Mietka Wajnberga - ożywienie kamienicy przy Żelaznej 66. Trzecia edycja wydarzenia. Instytut Mieczysława Wajnberga	6 500,00	81,5	6 500,00
12	wiosna 2023	Wspomnienie społeczności żydowskiej z Tuszyna Fundacja "Atelier of Skills"	4 000,00	80,5	4 000,00
13	wiosna 2023	Wbrew uprzedzeniom - 85. rocznica deportacji POLENAKTION Fundacja TRES	8 000,00	80,5	8 000,00
14	wiosna 2023	"Disturb the silence" Fundacja Kalanter	8 000,00	80,25	8 000,00
15	wiosna 2023	Oznaczenie granic otwockiego getta Miejski Ośrodek Kultury, Turystki i Sportu w Otwocku	8 000,00	80	8 000,00
16	wiosna 2023	Szenwic. Historia jednej rodziny Fundacja Nobiscum	3 800,00	79,75	3 800,00

17	wiosna 2023	Bojowniczk i bojownicy w gettach w Będzinie i Sosnowcu Brama Cukermana	8 000,00	79,5	8 000,00
18	wiosna 2023	Plac Rawickiej Synagogi - upamiętnienie społeczności rawickich Żydów Muzeum Ziemi Rawickiej	8 000,00	79,25	8 000,00
19	wiosna 2023	Motel, syn kantora - wystawa prac dzieci ze Szkoły in. I.L.Pereca Ośrodek "Brama Grodzka- Teatr NN"	6 000,00	79	6 000,00
20	wiosna 2023	Spektakl taneczny "Sztetl" Koniński Teatr Tańca - Konin Dance Theatre	8 000,00	78,75	8 000,00
21	wiosna 2023	Przedwojenna społeczność żydowska w Wińsku – poznajemy historię miejscowości z kart książki Rity Steinhardt – Botwinick „Wińsko 1933 – 1946” Stowarzyszenie Wińsko dla Edukacji	6 500,00	78,25	6 500,00
22	wiosna 2023	21. WARSZAWSKI FESTIWAL FILMÓW O TEMATYCE ŻYDOWSKIEJ - KAMERA DAWIDA FUNDACJA KAMERA DAWIDA WJFF.PL	8 000,00	78	8 000,00
23	wiosna 2023	Wspólne dziedzictwo. Społeczne organizacje żydowskie w Białymstoku. Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych "SocLab"	6 000,00	77,5	6 000,00
24	wiosna 2023	Synagoga Gminna Biblioteka Publiczna w Rogowie	7 800,00	77	7 800,00
25	jesień 2023	"BUNKIER PAMIĘCI. LAPIDARIUM". Projekt upamiętniająco-edukacyjny. Fundacja Edukacyjne Centrum Żydowskie w Oświęcimiu	10 000,00	85,75	10 000,00
26	jesień 2023	Macewy wracają na cmentarz żydowski w Milejczycach Gminny Ośrodek Kultury w Milejczycach	10 000,00	85,5	10 000,00
27	jesień 2023	Dokumentacja nagrobków na cmentarzu żydowskim w Brzesku Stowarzyszenie "Pamięć i dialog. Wspólna historia"	10 000,00	85	10 000,00
28	jesień 2023	Pardes Festival - Spotkania z Kulturą Żydowską Kazimierz Dolny Zamość Fundacja Spichlerz Kultury	7 100,00	83,5	7 100,00
29	jesień 2023	Dni Kultury Żydowskiej Stowarzyszenie im. Maxa Kopfsteina	8 000,00	83	8 000,00

30	jesień 2023	Festiwal - "Spotkania z kulturą żydowską" Muzeum Ziemi Chetmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chetmie	10 000,00	82,75	10 000,00
31	jesień 2023	" Studnia pamięci-fotopłatykon wąchocki" Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	9 900,00	82,75	9 900,00
32	jesień 2023	Lekcje Pamięci - cykl spotkań z młodzieżą Fundacja Tygodnika Powszechnego	9 500,00	82,5	9 500,00
33	jesień 2023	Inwentaryzacja macew dawnego cmentarza żydowskiego w Widawie STOWARZYSZENIE CENTRUM BADAŃ ŻYDOWSKICH	9 500,00	81,75	9 500,00
34	jesień 2023	Oni tu żyli przez wieki - działania popularyzujące wiedzę o kcyńskiej społeczności żydowskiej Szkoła Podstawowa im. Jana Czochrańskiego w Kcyni	6 600,00	81	6 600,00
35	jesień 2023	Żydowski Uniwersytet Otwarty - program wydarzeń edukacyjnych Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich Centrum Kultury Jidysz	8 500,00	79,5	8 750,00
36	jesień 2023	"Historia w ulicach zakłęta" Towarzystwo Działań Twórczych "Talent"	9 100,00	79,25	9 100,00
37	jesień 2023	PROGRAM KULTURALNY DLA WYSTAWY O ŻYDOWSKICH BRESLAUERACH Fundacja Akcelerator Obywatelski Spark	8 500,00	79	8 500,00
38	jesień 2023	Ocalić od zapomnienia -Żydowski dom przedpogrzebowy w Czarnkowie Towarzystwo Miłośników Historii Czarnkowa	9 500,00	78,75	9 500,00
39	jesień 2023	„Równia pochyta”. Tragiczny los Żydów z Sosnowca w trakcie II wojny światowej cz.II FUNDACJA BLIŻEJ MARZEŃ	9 000,00	76,25	9 000,00
40	jesień 2023	Pod Żółtą Palmą - żydowskie kamienie w centrum Wrocławia Dolnośląska Biblioteka Publiczna imienia Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu	5 940,00	76	5 940,00
41	jesień 2023	Prawdziwie był to dom Boga... Synagoga w Tarnowskich Górach Muzeum w Tarnowskich Górach	9 000,00	75,5	9 000,00

42	jesień 2023	Tablica upamiętniająca Żydów wywiezionych z sokołowskiego dworca PKP do niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady i obozu pracy w Treblince Miejska Biblioteka Publiczna im. K. I. Gałczyńskiego w Sokółowie Podlaskim	3 600,00	73,5	3 600,00
43	jesień 2023	Finalizacja działań służących zabezpieczeniu terenu zabytkowego cmentarza żydowskiego. Gminna Biblioteka Publiczna w Brodach	8 000,00	72,75	8 000,00
44	jesień 2023	Byliśmy z Grodziska: Rodziny Gryc i Wencel Stowarzyszenie Nowa Kultura i Edukacja	7 950,00	71	7 950,00

2. Wnioski, którym Komisja Grantowa nie przyznała dofinansowania w ramach konkursów grantowych w 2023 roku:

1	wiosna 2023	Stuchanie nie-miejsc pamięci: bliskie i głębokie Stowarzyszenie FestivALT	9 850,00	76,5	
2	wiosna 2023	Wielokulturowe Mazowsze: Płońsk` Stowarzyszenie "Pracownia Etnograficzna" im. Witolda Dynowskiego	9 000,00	75,75	
3	wiosna 2023	„Syn tej ziemi. W 80. rocznicę śmierci Szmula Zalczmana”. „Syn tej ziemi. W 80. rocznicę śmierci Szmula Zalczmana”.	10 000,00	75,5	
4	wiosna 2023	Historia Żydów w Poddębicach - etap I Poddębicki Dom Kultury i Sportu	10 000,00	75,5	
5	wiosna 2023	Film dokumentalny "Historia w kufrze ocalona" Stowarzyszenie Teatr Propozycji "Dialog" im. Henryki Rodkiewicz	10 000,00	75	
6	wiosna 2023	Upamiętnienie Poli Lindenfeld na cmentarzu żydowskim w Łodzi. STOWARZYSZENIE STRAŻNICY PAMIĘCI	10 000,00	74,25	
7	wiosna 2023	Żydowski Konin - miejsce nie tylko na mapie: dokumentacja filmowa Stowarzyszenie Akcja Konin	10 000,00	74	
8	wiosna 2023	DNI KULTURY ŻYDOWSKIEJ FUNDACJA 4 PIĘTRA	10 000,00	73	

9	wiosna 2023	Tradycje żydowskie warszawskiej Pragi Biblioteka Publiczna im. Księdza Jana Twardowskiego w Dzielnicy Praga- Północ m.st. Warszawy	10 000,00	72,75
10	wiosna 2023	I Grójeckie Dni Kultury Żydowskiej Stowarzyszenie Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Grójeckiej	9 600,00	72,25
11	wiosna 2023	Synagoga w Grodzisku Stowarzyszenie Nowa Kultura i Edukacja	10 000,00	71,5
12	wiosna 2023	"Antologia zagłady, życie i twórczość - Ajzyk Samborek" "Antologia zagłady, życie i twórczość - Ajzyk Samborek"	7 400,00	71,5
13	wiosna 2023	Moja Gwiazda - przedstawienie z okazji 80. rocznicy powstania w białostockim getcie. Arteko	9 000,00	71,5
14	wiosna 2023	Łączy nas pamięć - ślady gminy żydowskiej w Chełmnie Stowarzyszenie Grubno - Szkoła bez Granic	8 000,00	69,75
15	wiosna 2023	Spektakl muzyczny "Dzisiaj wieczorem Lola Blau" Towarzystwo Miłośników Gorzanowa	10 000,00	68,25
16	wiosna 2023	Pierwsze krajowe wydanie książki "Tam się też żyło" Miny Tomkiewicz Fundacja Oficyna 21	9 700,00	68
17	wiosna 2023	Upamiętnienie w formie obelisku i przybliżenie historii przedwojennej społeczności żydowskiej miasta Lipna Towarzystwo Miłośników Ziemi Dobrzyńskiej w Lipnie	9 850,00	68
18	wiosna 2023	Żydzi Warmii, Mazur i Powiśla na interaktywnej mapie regionu STOWARZYSZENIE SPOŁECZNO - KULTURALNE POJEZIERZE	10 000,00	67,75
19	wiosna 2023	SztetlKoluszki.pl Stowarzyszenie Historia Koluszek	4 000,00	67,75
20	wiosna 2023	PRZYWRACANIE OBECNOŚCI - DZIEŃ Z KUTURĄ ŻYDOWSKĄ w Brześciu Kujawskim BRZESKIE CENTRUM KULTURY I HISTORII WAHADŁO W BRZEŚCIU KUJAWSKIM	10 000,00	67,75
21	wiosna 2023	Publikacja książki "Historia obecności: przekłady żydowskiej literatury w polskim repertuarze wydawniczym w XX wieku"	10 000,00	67,5

		Fundacja na rzecz wrocławskiej Judaistyki		
22	wiosna 2023	Edukacja artystyczna o wielokulturowości Fundacja Banina	8 000,00	66,75
23	wiosna 2023	Konkurs na upamiętnienie Kibucu Grochów Fundacja Witryna	10 000,00	66,5
24	wiosna 2023	Archiwum Tzacha- żydowscy mieszkańcy Wąchocka i okolic Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	10 000,00	66,25
25	wiosna 2023	"Twoje Matki Obie"- ODCZYTANIE POPIOŁÓW -koncerty wierszy z tomu "Odczytanie Popiołów" wybitnego, polskiego poety Jerzego Ficowskiego"Kameralne, artystyczne lekcje, spotkania z młodzieżą. Fundacja Plwnica Poetycka ENS na Rzecz Kultury i Dziedzictwa Narodowego	10 000,00	66,25
26	wiosna 2023	Mela Muter. Ślady żydowskiego rodowodu w twórczości i życiu (dyskurs artystyczno-naukowy) Fundacja Art & Modern	9 860,00	65,75
27	wiosna 2023	Przywrócić pamięć. Historia międzyrzeckich Żydów Miejski Ośrodek Kultury w Międzyrzecu Podlaskim	9 000,00	63,5
28	wiosna 2023	Zauważone...- śladami Janusza Korczaka Książnica Stargardzka	8 900,00	63,5
29	wiosna 2023	Gminy żydowskie na ziemi staszowskiej Staszowskie Towarzystwo Kulturalne	9 000,00	63,25
30	wiosna 2023	Pamięci Chodeckich Żydów Bractwo Miłośników Ziemi Chodeckiej	9 000,00	63,25
31	wiosna 2023	ŻYDZI NA ZIEMI SANOCKIEJ. ŻYCIE, ZAGŁADA, PAMIĘĆ Fundacja Centrum Dialogu Miedzy Religiami i Narodami	10 000,00	62,75
32	wiosna 2023	KREDENS: LIVE Praga360	10 000,00	62,75
33	wiosna 2023	Żydowskie Impresje - koncerty muzyki żydowskiej w synagogach w wykonaniu duetu skrzypcowego ROKduo FUNDACJA KULTURA DLA TOLERANCJI	10 000,00	61,75

34	wiosna 2023	W poszukiwaniu wspólnych korzeni stowarzyszenie tutajteraz	10 000,00	61,5
35	wiosna 2023	Koncert "Pieśni do słów Zuzanny Ginczanki na sopran i fortepian" Fundacja Przyjaciół "Warszawskiej Jesieni"	9 500,00	61
36	wiosna 2023	Działoszyce - historia, teraźniejszość i przyszłość Stowarzyszenie "Przyszłość kotem się toczy"	10 000,00	60,75
37	wiosna 2023	Historia Żydów zatrudnionych w "Gumowni" w Trzebini w czasie II wojny światowej Trzebińskie Centrum Kultury w Trzebini	9 000,00	60,5
38	wiosna 2023	Zachor znaczy pamiętaj Fundacja "JESTEŚMY MUZYKĄ"	10 000,00	60
39	wiosna 2023	"Napis. Stan pamięci, stan niepamięci" Fundacja Edukacyjna Pro Musica	10 000,00	60
40	wiosna 2023	Konserwacja obiektu ze zbiorów Muzeum Miasta Łodzi - malowidła z kuczki (XIX/XX w.) z kamienicy Ezry Szykiera w Łodzi Muzeum Miasta Łodzi	9 000,00	60
41	wiosna 2023	TAM GDZIE MIESZKAŁ BÓG – SYNAGOGA ZABRZAŃSKA STOWARZYSZENIE NA RZECZ RATOWANIA CMENTARZA ŻYDOWSKIEGO W ZABRZU - "ZACHOR"	5 300,00	58,75
42	wiosna 2023	Strzyżowskie spotkanie z kulturą, historią i religią Żydowską Towarzystwo Mitośników Ziemi Strzyżowskiej w Strzyżowie	10 000,00	58,25
43	wiosna 2023	„Dialog dwóch kultur”. Historia współistnienia społeczności żydowskiej i polskiej. Warsztaty Historyczne dla młodzieży uczącej się z woj. mazowieckiego. FUNDACJA "CENTRUM IM. PROFESORA BRONISŁAWA GEREMKA"	10 000,00	56,5
44	wiosna 2023	Wajnberg in Tikin - koncert w Synagodze w wykonaniu Marii Sławek (skrzypce) i Hashtag Strings pod dyr. Lilianny Krych Warszawskie Towarzystwo Sceniczne	8 000,00	56,5
45	wiosna 2023	Koncert Muzyki Żydowskiej w Wejsunach. Ewangelickie Stowarzyszenie Betel	10 000,00	56,25

46	wiosna 2023	Księga Dobrych Praktyk-Żydzi w kulturze regionu. Towarzystwo Kulturalno Sportowe AKTYWNE ROZTOCZE	10 000,00	54
47	wiosna 2023	Wydawnictwo "Kielce-Keltz. Historia społeczności żydowskiej" Muzeum Historii Kielc	9 360,00	53,5
48	wiosna 2023	V Piknik Literacki PSALMOTĘKA, Międzynarodowy Dzień Tłumacza Janowiec 30.09.2023 Fundacja Pamiętamy o Ogrodach	8 400,00	52,75
49	wiosna 2023	WIARA, NADZIEJA, MIŁOŚĆ Wiara, nadzieja, miłość	10 000,00	52,25
50	wiosna 2023	X Jubileuszowy Festival dell Arte w Dolinie Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej Fundacja Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny jeleniogórskiej	10 000,00	50,75
51	wiosna 2023	Wirtualny Przewodnik i Mapa Kirkutu w Lesku Towarzystwo Miłośników Leska i Okolic	10 000,00	50,5
52	wiosna 2023	Weinberg (nie)odkryty Stowarzyszenie Inicjatyw Artystycznych "Mosty Kultury"	9 940,95	50,5
53	wiosna 2023	Goździki i cynamon Park Kultury	10 000,00	50,25
54	jesień 2023	Dzieje Naszych Żydów Stowarzyszenie Muzeum Żydów Białegostoku	9 700,00	68,5
55	jesień 2023	Publikacja tomu zawierającego wybór wierszy i esejów Ireny Klepfisz – mieszkającej w Stanach Zjednoczonych urodzonej w Warszawie żydowskiej poetki Fundacja Terytoria Książki	10 000,00	67,25
56	jesień 2023	Turniej Debat Historycznych Fundacja Ergo	9 900,00	67
57	jesień 2023	Książka Agnieszki Wiercholskiej, Wspomnienia i kamienie. Życie i śmierć polsko-żydowskiego miasteczka. Tarnów 1918–1945., tłum. z jęz. niem. Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej w Tarnowie	10 000,00	65,25
58	jesień 2023	Witaj - Żegnaj! Szalom! Szydłowieckie Centrum Kultury - Zamek	10 000,00	64,25

59	jesień 2023	Koncert w hołdzie Theo Richmonda Fundacja Per Musicam	9 000,00	63,75
60	jesień 2023	Projekt badawczo-filmowy dot. pomocy Żydom podczas okupacji w Trzebini i okolicznych wsiach. Stowarzyszenie Kehila Trzebina	10 000,00	61
61	jesień 2023	Kurów Pamięta - Koncert Pamięci Jakuba Hersza Grinera - ks. Grzegorza Pawłowskiego Gminny Ośrodek Kultury	10 000,00	61
62	jesień 2023	Żydowscy mieszkańcy Skulska na przestrzeni wieków. Towarzystwo Promocji i Rozwoju Ziemi Skulskiej	5 300,00	60,25
63	jesień 2023	Wydarte niepamięci - o społeczności żydowskiej na Ziemi Wodzisławskiej Muzeum w Wodzisławiu Śląskim	9 000,00	57,25
64	jesień 2023	GEBIRTIG - MÓJ KRAKÓW Rozstaje: u Zbiegu Kultur i Tradycji. Stowarzyszenie	10 000,00	57,25
65	jesień 2023	Kultura Żydów polskich jako nieodzowny element tradycji Podlasia. Stowarzyszenie Pomocy Szansa	9 660,00	56,75
66	jesień 2023	Spotkania lepszego jutra. Tydzień z kulturą Żydowską. Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie	9 000,00	56,75
67	jesień 2023	Na babińcu - życie za mechią Stowarzyszenie Mitośników Starego Fordonu	10 000,00	56,25
68	jesień 2023	Śladami kultury żydowskiej Stowarzyszenie na Recz Aktywizacji Seniorów "Pora na Seniora" w Głubczycach	9 926,80	55,75
69	jesień 2023	Muzyka żydowska na skrzypce i fortepian Fundacja Muzyczna Virtuoso	9 900,00	55,5
70	jesień 2023	Konferencja Popularnonaukowa „Sportowcy Jako Ruch Oporu i symbol narodowej tożsamości” Fundacja Międzynarodowy Instytut Rowoju	9 000,00	55,25
71	jesień 2023	Ślady pamięci żydowskiej w Knurowie Fundacja Rezonanse Kultury	10 000,00	54,25
72	jesień 2023	Zachor znaczy pamiętaj Fundacja "JESTEŚMY MUZYKĄ"	10 000,00	53,25

73	jesień 2023	TIKTIN - wydanie unikatowego albumu nagranych podczas koncertu w Wielkiej Synagodze w Tykocinie Warszawskie Towarzystwo Sceniczne	10 000,00	52,5
74	wiosna 2023	Wystawa portretu kobiecego "Kobieta Żydowska" - Projekt Kobiety Fundacja "Projekt Kobiety"	10 000,00	46,75
75	wiosna 2023	Książka "Żydowski Olkusz" - edycja angielska FUNDACJA KULTURY AFRONT	9 000,00	46,5
76	wiosna 2023	Koncert musicalowy "By żyć L'Chaim!" STOWARZYSZENIE SAMODZIELNY ZESPÓŁ TEATRALNY ORGANIZOWANY W STASZICU	10 000,00	46,25
77	wiosna 2023	Kultura, sztuka i historia narodowości żydowskiej na ziemiach miechowskich Stowarzyszenie Self	10 000,00	45,5
78	wiosna 2023	„Stojąc na balkonie, styszeliśmy krzyk z getta...” – Praga jako miejsce schronienia i ratowania Żydów z lewobrzeżnej Warszawy Stowarzyszenie Kocham Pragę	9 900,00	45
79	wiosna 2023	Obwarzanek po żydowsku Fundacja ArtDeo	4 375,00	42,75
80	wiosna 2023	"Śladami pamięci" FUNDACJA SAL AMICITIA	9 000,00	40
81	wiosna 2023	Historia Żydów polskich w Warszawie Fundacja Rozwoju Kinematografii	10 000,00	38,75
82	wiosna 2023	Niech świat się dowie. Jan Karski, "niewygodny" świadek Holocaustu Towarzystwo Ochrony Praw i Godności Dziecka "Wyspa"	10 000,00	35
83	wiosna 2023	Publikacja książki "Żydowski Związek Wojskowy - historia przywrócona". Fundacja Hatikva	10 000,00	34,75
84	wiosna 2023	Śladami Hipolita i Ludwiki Wawelbergów w 125 lecie powstania Kolonii Wawelberga Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Kolonii Wawelberga	8 580,00	0
85	wiosna 2023	VIII Edycja Filmowego Konkursu Historycznego Patria Nostra - Region Wschodni Fundacja Konkursu Historycznego Patria Nostra	10 000,00	0
86	wiosna 2023	Grodziski sztettel w czterech opowieściach. Stowarzyszenie Liveform	9 000,00	0

87	wiosna 2023	Upamiętnienie cmentarzy żydowskich we Wrześni Stowarzyszenie Projekt Września	4 657,00	0
88	wiosna 2023	Szkolna (Lotna) Filharmonia - edycja 2023 - Aleksander Tansman FUNDACJA NA RZECZ REDUKCJI WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO "GREEN ISLAND"	9 400,00	0
89	wiosna 2023	Żyli wśród nas - spacerem przez żydowski Włocławek Klawe Miasto	5 500,00	0
90	jesień 2023	Film o Józefie Klotzu Józef Klotz - film	10 000,00	49,75
91	jesień 2023	Edukacja jako przeciwdziałanie postawom rasistowskim Fundacja Życie Żydowskie	8 000,00	49,75
92	jesień 2023	"Historia w wielu barwach" - planszowa gra edukacyjna na temat historii Żydów w Polsce Fundacja "Fylion"	9 900,00	48
93	jesień 2023	Pamięć najważniejszym dziedzictwem Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kameralistów- Oddział w Warszawie	9 300,00	43,5
94	jesień 2023	Wydanie publikacji "Po sąsiadach" w języku angielskim Stowarzyszenie im. Jana Karskiego	10 000,00	39,75
95	jesień 2023	Film dokumentalny "Historia w kufrze ocalona" Stowarzyszenie Teatr Propozycji "Dialog" im. Henryki Rodkiewicz	10 000,00	0
96	jesień 2023	Moc edukacyjna historii goślińskiego kahału Fundacja Otwarta Edukacja	10 000,00	0
97	jesień 2023	"Menora , świecznik , lichtarz , kaganek , świeca w obrzędku , kulturze i tradycji trójwyznaniowych niegdyś Wojstawic" STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW WOJSŁAWIC	10 000,00	0
98	jesień 2023	Baza danych z inskrypcji nagrobków cmentarzy żydowskich w Żabnie, Szczucinie, Dąbrowskie Tarnowskiej i Staszowie Fundacja Dokumentacji Cmentarzy Żydowskich	4 875,00	0
99	jesień 2023	Turniej szachowy i warsztaty dla młodzieży: "Twórczość Żydów w zakresie sportu szachowego na Ziemiach Polskich w Okresie Międzywojennym".	6 000,00	0

		Stowarzyszenie Klub Szachowy Gryf Szczecin		
100	jesień 2023	Pamięć miasta - spacer performatywny i warsztaty Fundacja Performa	10 000,00	0
101	jesień 2023	"Przywracanie pamięci o trzemeszańskich Żydach" Biblioteka Publiczna w Trzemesznie	10 000,00	0
102	jesień 2023	Tłumaczenie i publikacja fragmentu wspomnień Ernesta G. Heppnera w kwartalniku historycznym „Karta” Fundacja Ośrodka KARTA	4 000,00	0
103	jesień 2023	Ocalić od zapomnienia - Dni Kultury Żydowskiej Wąteckie Centrum Kultury w Wątczu	10 000,00	0
104	jesień 2023	Sztetl Grodzisk – ochrona i popularyzacja dziedzictwa żydowskiego Grodziska Mazowieckiego Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki (dalej OKGGM)	10 000,00	0
105	jesień 2023	Moja Gwiazda - opracowanie studyjne programu muzycznego ARTEKO	9 950,00	0
106	Interwencyjny 2023	Praca redakcyjna nad książką "Polish Modernism and Jewish Identity" Akademia Sztuk Pięknych	9 000,00	23,75
107	Interwencyjny 2023	Dni Pamięci o Żydowskich Mieszkańcach Działoszyc Stowarzyszenie "Przyszłość kotłem się toczy"	10 000,00	7,75
108	Interwencyjny 2023	Wykonanie zabezpieczenia budynku dawnej Bożnicy Kupieckiej w Trzebini. Gmina Trzebinia	10 000,00	0

3. Sprawozdania zatwierdzone przez Komisję Grantową w 2023 roku

numer wniosku	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Przyznana kwota	Całkowity budżet projektu
KG 58/2021	Instytut Mieczysława Wajnberga	Żurawie nad Żelazną	3 000,00 zł	7 000,00 zł

KG 66/2021	Fundacja Ośrodka Karta	Opracowanie i publikacja wspomnień Salomona Ledera z lat 1939-45	5 500,00 zł	53 800,00 zł
KG 79/2021	Academic Studies Press	1. Ciągłe po kole. Rozmowy z żołnierzami getta warszawskiego 2. Odczytanie Listy. Opowieści o warszawskich powstańcach Żydowskiej Organizacji Bojowej	10 000,00 zł	121 000,00 zł
KG 86/2021	Fundacja Tygodnika Powszechnego	"Ukos światła" - wprowadzenie filmu do obiegu	7 000,00 zł	65 000,00 zł
KG 97/2021	Fundacja Pasaże Pamięci	Dzieci tomaszowskiego getta - publikacja	7 000,00 zł	22 500,00 zł
KG 102/2021	Stowarzyszenie Centrum badań Żydowskich	Inwentaryzacja macew dawnego cmentarza żydowskiego w Bełchatowie	5 100,00 zł	6 600,00 zł

 Dyrektor Operacyjny
 Stowarzyszenie
 Żydowski Instytut Historyczny w Polsce
 Michał Majewski

Michał Majewski
Dyrektor Operacyjny

